

Project C

10-09-2018

**P. Schouten
R. Roothans
J. van Meel**

www.project-cannabis.com

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	4
Achtergrond.....	5
Het Experiment Gesloten Coffeeshopketen.....	7
Waarom dit Manifest?	8
Waarom Project C?.....	9
Wat is onze motivatie?.....	12
Onze standpunten vanuit politiek-juridische overwegingen	14
Huidige situatie: Geen displayban in coffeeshops	14
Huidige situatie: Geen reclame voor de verkoop van cannabis.....	14
Huidige situatie: De gebruiker weet niet wat hij koopt.	14
Nieuw: Op de verpakking staan heldere productspecificaties.....	15
Nieuw: Project C faciliteert controle op wat er in de verpakking zit.	15
Huidige situatie: Er worden veel varianten aangeboden in de coffeeshop	15
Nieuw: Er dienen voldoende soorten te worden aangeboden	15
Huidige situatie: Illegale toeleveranciers	16
Nieuw: Mogelijkheid tot afwijken handelsvoorraad	16
Nieuw: Vernietiging van de teelt?.....	17
Nieuw: Certificering van coffeeshops	18
Huidige situatie: Vermenging van de onderwereld met de bovenwereld	19
Nieuw: Een keten zonder inmenging van criminelen.....	20
Huidige situatie: Geen maximering van THC-gehalte.	21
Nieuw: Onderzoek naar maximering THC gehalte	21
Huidige situatie: Het milieu leidt schade door de productie van cannabis	22
Nieuw: Duurzame productie	22
Huidige situatie: De thuisteler met vijf plantjes wordt doorgaans met rust gelaten	22
Nieuw: De thuisteler met vijf plantjes wordt met rust gelaten	22
Huidige situatie: De gebruiker is in overtreding als hij cannabis vervoert.....	23
Nieuw: Straffeloos vervoer van één verpakking	23
Nieuw: Nieuwe uitgiftepunten?	23
Nieuw: Project C moet kunnen leveren aan alle coffeeshops in Nederland.....	23
Toelichting vanuit medisch-farmaceutische overwegingen.....	24
Epidemiologie.....	24
Medisch gebruik	25

De bijwerkingen van cannabis.....	26
Het product medicinale cannabis.....	26
Voorlichting bij terhandstelling.....	27
Verslaving	27
Preventie	28
Roken.....	29
Standpunten vanuit medisch-farmaceutische overwegingen	29
Beschrijving van productiefaciliteit.....	30
Doelstelling.....	30
Aansluiten van aanbod op vraag.....	30
Stabiliteit van het eindproduct.....	30
Kweekproces	30
Indeling productie	30
Klimaat, belichting en bewatering.....	31
Droogcellen	32
Milieu en duurzaamheid	32
Bio-veiligheid en hygiëne normen.....	32
Redundantie en continuïteit	33
Research & Development.....	33
Distributie en uitgifte	34
Certificering	34
Centrale uitgifte.....	34
Community.....	34
Veiligheid	35
Risico's voor de bestuurders: criminalisering.....	35
Financiering	38
Geldingsduur van het experiment.....	39
Project C in internationaal perspectief.....	40

Samenvatting

Begin 2017 werd de 'Wet gesloten coffeeshopketen' aangenomen in de Tweede Kamer. Deze wet beoogt de teelt en het gebruik van cannabis te reguleren en de kwaliteit en veiligheid van het product te verbeteren. Voorts worden door de werking van de wet de illegale praktijken rondom de productie en levering van cannabis afgebroken.

Het praktisch uitwerken van deze wet is geen sinecure en kent diverse uitdagingen. Het huidige gedoogbeleid van de overheid bevordert een inmenging van de onderwereld in de bovenwereld met een scala aan ongewenste juridische, maatschappelijke en financiële gevolgen.

Een gesloten coffeeshopketen vraagt om een gecontroleerde toetsbare organisatie van teelt naar gebruik van cannabisproducten. Het experiment zoals dat nu wordt voorgesteld door de overheid vraagt om een wetenschappelijke evaluatie en sterke spelers die voldoende zijn gekapitaliseerd met legale middelen.

Project C is een organisatie die wordt geleid door een advocaat, een huisarts en een politicus. Deze bestuursleden worden uit hoofde van hun functie reeds uitgebreid getoetst aan wetenschappelijke kwaliteitsstandaarden en zij staan in voor hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Wij willen een bijdrage leveren aan de realisatie van een veilige en verantwoorde keten van teelt naar gebruik van kwalitatief hoogwaardige cannabis. Dit manifest is een uitwerking van het gedachtegoed van Project C in antwoord op het experiment gesloten coffeeshopketen.

Project C zal verder gaan als een vennootschap die binnen de kaders van het experiment aanbiedt cannabis te telen en cannabisproducten te produceren voor coffeeshops in Nederland. Het bedrijfsplan van Project C voorziet in de ontwikkeling van een productiefaciliteit voor de teelt van 12 ton cannabis per jaar.

De revenuen van de productie moeten voor een deel ten goede komen aan verbetering van de verslavingszorg en wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van cannabis.

Cannabis wordt gebruikt in onze maatschappij, daarom zijn we als maatschappij ook verantwoordelijk voor het werken aan verantwoord gebruik.

Achtergrond

Nederland heeft ruim 40 jaar een gemankeerd beleid gehad door de verkoop van cannabisproducten in coffeeshops te gedogen terwijl de teelt van hennep strafbaar bleef. Dit gedoogbeleid dwong coffeeshops product af te nemen van criminelen en/of illegaal opererende thuiskwekers. Zonder regulering kon de overheid geen kwaliteitseisen aan het product stellen: een kwalitatief ondeugdelijk product schaadt de volksgezondheid. Tevens werd de criminele keten in de kaart gespeeld. Dit stelsel heeft zijn tijd gehad. Het moest en kon veel beter, ook in internationaal perspectief. Nederland was de wereldwijde voorloper in het klaren van de schimmige wereld waarin cannabis zich bevindt. Maar stilstand is achteruitgang en inmiddels wordt Nederland links en rechts ingehaald door landen die op een meer transparante manier willen omgaan met cannabis (Uruguay, diverse staten in de VS, Spanje, Canada en Denemarken.)

Tegenstanders van legalisering of regulering stelden: *geen wiet is beter dan gereguleerde wiet.*¹ Een realistische kijk laat echter zien dat een drugsvrije wereld een illusie is: het is de straathandel óf cannabis in de coffeeshop. *“Geen wiet bestaat niet. Wie zijn ogen hiervoor sluit, sluit zijn ogen voor het tekortschieten van de overheid in het faciliteren van een zo veilig en verantwoord mogelijk gebruik van cannabis. Alleen met reguleren kun je beter ontmoedigen, voorlichten en handhaven,”* zei D66-kamerlid Vera Bergkamp toen zij op 14 februari 2017 het wetsvoorstel in de Tweede Kamer verdedigde waar zij en haar partijgenoot Magda Berndsens-Jansen het initiatief toe hadden genomen.²

Op 21 februari 2017 werd de ‘Wet gesloten coffeeshopketen’ met 77 stemmen voor en 72 stemmen tegen door de Tweede Kamer aangenomen. De wet moet het gedogen van de teelt en het gedogen van de verkoop van cannabisproducten gaan regelen.

“Voor gereguleerde wiet bestaat in Nederland voldoende draagkracht.”

Wat betekent dat eigenlijk, een gesloten coffeeshopketen? Nadat de wet in werking treedt moeten coffeeshops hun inkoop doen bij de gedoogde telers en de gedoogde telers mogen alleen maar telen voor de gedoogde coffeeshops. De minister van Medische Zorg en Sport is verantwoordelijk voor de kwaliteitscontrole op de teelt. De minister van Justitie en Veiligheid geeft gedoogbesluiten aan telers die voldoen aan een aantal eisen. Het coffeeshopbeleid wordt vastgesteld in de gemeenteraad. De burgemeester heeft de belangrijke rol om een gedoogbesluit af te geven aan de coffeeshops. Daarmee krijg je een gesloten keten.

Nederlanders houden keuzevrijheid, dat is enorm belangrijk. Zij kunnen er zelf voor kiezen om gebruik te maken van een product waar risico's aan zitten. Maar dan moet wel

¹ Een uitspraak van SGP-leider C.G. (Kees) van de Staaij.

² Voortzetting behandeling Wet gesloten coffeeshopketen, 14 februari 2017, TK52, pag. 2.

duidelijk zijn wat die risico's zijn. De brede politieke wens is dat alle partijen in de keten de verantwoordelijkheid krijgen voor een optimaal functionerend beleid en stelsel.

De teler is verantwoordelijk voor het kweken van een kwalitatief hoogwaardig product (goed verpakt en voorzien van een waarschuwing over het gebruik en de in het product voorkomende werkzame stoffen) en voor het vervoer naar en het afleveren van de cannabisproducten aan gedoogde coffeeshops. De rijksoverheid is verantwoordelijk voor kwaliteitstoetsing van de teelt. De gemeente is verantwoordelijk voor het officiële beleid ten aanzien van coffeeshops, het ingezetenen criterium (verkoop aan toeristen) en de voorraad die in de coffeeshop mag worden aangehouden. De coffeeshopondernemer is verantwoordelijk voor de verkoop van cannabis (behoudens aan personen onder de 18 jaar) en let daarbij op kenmerken die op een verslaving van cannabis kunnen wijzen. En al deze ketenpartners gaan op hun gebieden iets doen aan preventie, ontmoediging en voorlichting. Zij houden met elkaar de vinger aan de pols.

De maatschappij vraagt om een oplossing voor de toenemende interferentie van criminele organisaties in de (lokale) politiek en op alle fronten in de samenleving waar criminaliteit onze veiligheid aantast. Het is een uitvloeisel van het huidige gedoogbeleid. Hoewel er geen zekerheid bestaat dat dit nieuwe gedoogbeleid het illegaal telen van wiet voor het buitenland zal doen afnemen, wordt de invloed van de criminaliteit op de teelt en verkoop in de Nederlandse markt ontmoedigd.

“De maatschappij vraagt om een oplossing voor de toenemende invloed van criminele organisaties in de (lokale) politiek”

De criminaliteit moet volledig buiten dit stelsel van de gesloten keten worden gehouden. Er bestaat genoeg goede wil om een softdrugsbeleid, dat wordt gedreven door een verbetering van de volksgezondheid en meer veiligheid in de samenleving, te laten slagen. Met het gedoogbeleid van de laatste 40 jaar lukte het niet, al deed Nederland het op het internationale vlak veel beter dan landen die restrictief zijn en het gebruik en de verkoop agressief trachten te weren met een 'war on drugs.' Het huidige gedoogbeleid heeft de criminaliteit echter wel in de hand gewerkt. Dit probleem in de samenleving oplossen is een geweldige uitdaging. De overheid heeft dus niet geborgd dat mensen cannabisproducten op een veilige en verantwoorde manier kunnen gebruiken.

“De bovenwereld moet er alles aan doen om deze beleidswijziging tot een succes te maken en mag zich niet afzijdig houden van een experiment met gedoogd telen.”

Het Experiment Gesloten Coffeeshopketen

Inmiddels is er door de ministers van Justitie en Veiligheid en Medische Zorg een onafhankelijke Adviescommissie Experiment Coffeeshopketen in het leven geroepen onder leiding van hoogleraar André Knottnerus. Advisering vindt plaats in twee fasen.

“Tijdens een experimenteerfase van 4 jaar mag door aangewezen telers hennep worden geproduceerd en aan coffeeshops worden verkocht.”

In Fase 1 zal de commissie advies uitbrengen over de vormgeving van het experiment; in het bijzonder ten aanzien van de teelt van hennep, selectiecriteria voor gemeenten die deelnemen aan het experiment, de deelname door coffeeshops, preventiemaatregelen, toezicht op de naleving, de handhaving van de regels van het experiment en de meting van effecten. De commissie heeft eind juni 2018 haar eerste advies uitgebracht. Naar aanleiding van dit advies stellen de ministers de inrichting van het experiment vast. Gemeenten kunnen hierop kenbaar maken of zij willen deelnemen.

Het ziet er naar uit dat het kabinet de aanbevelingen met betrekking tot de geldingsduur van het experiment, van de commissie overneemt. De aanvankelijke bedoeling was om in 6 tot 10 gemeenten te experimenteren. De commissie heeft echter aanbevolen dit aantal te verhogen, maar dit advies legt het kabinet naast zich neer. Wel komt er een groep van gemeenten bij die als controlegroep gaat functioneren.

In fase 2 wordt de commissie gevraagd in het najaar van 2018, voorjaar van 2019, een schriftelijke voordracht te doen van 6 tot 10 gemeenten voor deelname aan het experiment en de teler(s) aan te wijzen die zullen deelnemen aan het experiment. In deze fase worden de telers ook in staat gesteld om zich voor te bereiden op het experiment. De commissie gaat er vanuit dat hier circa een jaar voor nodig is.

Hierna start de experimenteerfase waarin het experiment wordt uitgevoerd. Tijdens deze fase mogen in het kader van het experiment cannabisproducten worden geproduceerd en geleverd aan coffeeshops (gevestigd in de deelnemende gemeenten) en aldaar worden verkocht. Aan het einde van de experimenteerfase zal in onafhankelijke evaluatie worden voorzien. Dit gebeurt door een onderzoeksteam dat wordt begeleid door een onafhankelijke begeleidingscommissie. Een volgend kabinet kan eventueel besluiten het experiment te verlengen.

Waarom dit Manifest?

De realiteit is dat een aanzienlijk deel van de Nederlandse bevolking maandelijks cannabis gebruikt: schattingen lopen uiteen van 150.000 tot wel 500.000 mensen.³ De wereld van cannabis is in nevelen gehuld, het is tijd voor verheldering. De gebruikers hebben geen flauw idee wat voor stoffen er in het product zijn verwerkt: bestrijdingsmiddelen, pesticiden en verzwarende producten (bijvoorbeeld zand). Omdat de teelt in de illegaliteit verkeert worden geen kwaliteitseisen aan cannabis gesteld. Tevens wordt de gebruiker niet voorgelicht hoeveel werkzame stoffen als THC en CBD de aangeschafte cannabis bevat, welke soort wiet is aangeschaft en welke werking de wiet heeft. Als voorbeeld de twee hoofdsoorten: cannabis indica (waar je stoned en loom van wordt) en cannabis sativa (dat je high en psycho-actiever maakt). Gebruikers weten gewoonweg niet hoe sterk de cannabis is die zij gebruiken en kunnen dat alleen proefondervindelijk ervaren.

Hoeveel cannabis, waarvan de kwaliteit op het moment van de aankoop onbekend is, gaat er per jaar in Nederland in de coffeeshops over de toonbank? Eén inschatting is dat ongeveer 140 ton cannabis wordt geleverd aan de coffeeshops.⁴ Die inschatting lijkt veel te laag te zijn. Het is moeilijk om een goed beeld te krijgen, juist doordat de aanlevering via 'de achterdeur' door het criminele karakter wordt verhuld. Helemaal onduidelijk is hoeveel hasj er wordt afgezet. Het WODC heeft een schetsmatig beeld gemaakt van het gebruik van cannabis in 2014, waaruit een bandbreedte van 171 tot 865 ton cannabis naar voren komt.⁵

De belastingdienst heeft ingeschat dat in de provincie Limburg 16.500 kilo cannabis per jaar wordt afgezet aan 32 Limburgse coffeeshops.⁶ Dat is ongeveer 520 kilo cannabis per coffeeshop per jaar en bijna 1,5 kilo per dag. Nederland telt op dit moment 573 coffeeshops verspreid over 103 coffeeshopgemeenten.⁷ Worden de cijfers van de belastingdienst in Limburg doorgetrokken naar nationaal niveau, dan komen we uit op een jaarlijks gebruik van 298 ton cannabis.

Zoveel product dat naar de consument gaat en geen kwaliteitseisen? Dat is een aanslag op de volksgezondheid. Bij geen enkel ander product wordt een dergelijk kwaliteitsrisico door de overheid geaccepteerd. Project C is er een voorstander van dat de kwaliteit van cannabis gestandaardiseerd en gecontroleerd wordt. Daar gaan wij ons in het lab en bij de teelt sterk voor maken.

³ TK, Voortzetting behandeling Wet gesloten coffeeshopketen, 14 februari 2017, TK 52, p. 3.

⁴ TK, Voortzetting behandeling, 14 februari 2017, p. 15.

⁵ TK, Voortzetting behandeling, 14 februari 2017, p. 31.

⁶ L. Peters en W. Uland, Regulering hennepeteelt, een praktijkonderzoek, Heerlen, 2015, pag.18.

⁷ Ministerie Justitie & Veiligheid en Ministerie Medische Zorg, Adviesvragen onafhankelijke commissie experiment gesloten coffeeshopketen, Den Haag, 2017.

Waarom Project C?

Nu het gedoogbeleid in Nederland gaat bewegen naar gereguleerd gedogen van telen, achten de opstellers van dit manifest het van belang dat er een onderneming komt voor de levering van cannabisproducten die multidisciplinair bestuurd gaat worden. Drie disciplines hebben elkaar opgezocht en zijn gaan samenwerken: een huisarts een advocaat en een politicus. Hieruit is 'Project C' ontstaan.

Project C, veel uitleg behoeft die naam niet. Wij willen geen merknaam met de glans van een flitsend imago. Wij streven naar perfectie bij het telen van cannabis en het voorzien van coffeeshops van een gevarieerd aanbod van producten met maximale standaard in kwaliteit (die standaard dient wat ons betreft evenzeer te bestaan voor recreatief gebruik en niet alleen voor medicinaal gebruik). Wij kijken vanuit verschillende oogpunten naar dit proces en zoeken continu de verbinding met wetenschappelijke instituten. Wij bewaken dit proces en borgen verbetering richting perfectie.

“30% van onze nettowinst schenken wij aan instellingen die wetenschappelijk onderzoek doen en actief zijn in de preventie en behandeling van verslaving.”

Wij zullen een leveringssysteem opzetten waarmee het lekken van het gesloten stelsel kan worden voorkomen en dat effectief kan worden gehandhaafd als deelnemers aan de keten of hun werknemers over de schreef (dreigen te) gaan. Wij stellen certificering voor om de zorgplicht die coffeeshophouders naar ons idee hebben voor verslavingszorg te optimaliseren.

Wij willen ook indirect een bijdrage leveren aan die verslavingszorg door 30% van onze nettowinst voor belasting te schenken aan instellingen die wetenschappelijk onderzoek doen naar verslaving, preventie bewerkstelligen onder risicogroepen en hulp bieden aan gebruikers die verslaafd zijn.⁸ Wetenschappelijk onderzoek moet als basis dienen voor nieuw uit te voeren beleid. Wij zien directe en indirecte bijdragen aan de verslavingszorg als essentieel.

Kortweg, de bestuurders van Project C willen als telers het pragmatische gedoogbeleid in Nederland van nieuwe impulsen voorzien in het kielzog van de door de regering in 2017 aangekondigde nieuwe wet- en regelgeving voor de teelt, levering en verkoop van cannabisproducten. Met dit wetgevingsproject wil de overheid uitvoering gaan geven aan de afspraak in het regeerakkoord “Vertrouwen in de Toekomst” om de toelevering van op

⁸ Wanneer in de toekomst in een stelsel waarin deze middelen zijn gelegaliseerd wel omzetbelasting over de levering van lokaal geteelde cannabis-producten wordt gerekend, dient het percentage van de winstafdracht ten behoeve van de verslavingszorg opnieuw te worden berekend in het kader van een gezonde solvabiliteit van de organisatie.

kwaliteit gecontroleerde wiet aan coffeeshops te decriminaliseren. De onderneming die wij beogen op te zetten wordt in de volksmond een staatswietkwekerij genoemd.

Project C gaat functioneren binnen de kaders die de wetgever heeft geschapen. Ook de informatie die wij opdoen in het veld gaat de organisatie ten gunste van een beter beleid laten komen. Het bestuur zal de commissie trachten te overtuigen dat Project C over de kennis, de middelen en overtuiging beschikt om een bijdrage te leveren aan een betere controle van het gedoogbeleid van cannabis in Nederland.

In dit manifest zullen wij de uitdagingen waarvoor wij worden gesteld behandelen en adviezen geven hoe wij het meest dienstbaar kunnen zijn aan het zo verantwoord en veilig mogelijk laten gebruiken van cannabis en hasj en zodoende de continuïteit van onze onderneming zoveel mogelijk kunnen waarborgen.

“Vanuit medisch oogpunt moet er meer aandacht wordt geschonken aan het tegengaan van het roken van wiet.”

De bestuurders hebben overwogen of zij – indien zij succesvol zijn in het leveren van kwaliteitsproducten aan de coffeeshops – gevaar hebben te duchten van wraakacties vanuit het criminele circuit. Zij hebben daarvan zelf een dreigingsinschatting gemaakt en zien niet in waarom criminelen verwijten zouden maken aan de uitvoerders van een beleid waar de overheid grootschalig op gaat inzetten. Dat de veiligheid van de faciliteiten van Project C zo goed mogelijk moet worden geborgd, al was het maar om het lekken van cannabis uit de gesloten keten te voorkomen, is een vanzelfsprekendheid. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die er op wijzen dat de veiligheidsrisico's voor een professionele teler groter zijn dan voor organisaties die relatief kostbare goederen in voorraad hebben en / of contant geld verwerken. Over de beveiliging zullen in dit manifest – om voor de hand liggende redenen – geen details worden verstrekt.

Er komt een nieuw, gereguleerd gedoogbeleid in Nederland. Dat is ook een moment om stil te staan bij alle aspecten van het gebruik van cannabis voor de gezondheidszorg. De huisarts die zich bij onze organisatie heeft aangesloten wenst dat Project C veel meer aandacht gaat schenken aan het tegengaan van het roken van wiet samen met tabak. Tabak is een sluipmoordenaar. Het staat derde op de wereldranglijst van producten die gevaarlijk zijn voor de gezondheid. Alcohol staat op de vierde plaats en cannabis op plaats twaalf.⁹ Project C zal zich ook gaan inspannen om research & development te verrichten en de distributie te ondersteunen van andere methoden om cannabis te gebruiken, zoals middels een 'vaporizer'.

Wij beogen middels dit manifest een bijdrage te leveren aan de uitdagende vraagstukken die gepaard gaan met het gereguleerd gedogen of legaliseren van cannabis en hasj. Vraagstukken waarvoor geen oplossing werd gevonden in het huidige gedoogbeleid met

⁹ J.G.C. van Amsterdam et al., 'Ranking van drugs. Een vergelijking van de schadelijkheid van drugs, RIVM, Bilthoven, 2009.

een illegale 'achterdeur'. Een oplossing, waardoor ook coffeeshophouders zich niet meer hoeven in te laten met criminele organisaties en zich verder kunnen gaan professionaliseren.

“Het gaat er uiteindelijk om dat er strikte eisen worden gesteld aan de kwaliteit van de teelt en de levering.”

Het gaat om het reguleren van de teelt, het vervoer en de aflevering, het gaat om het stellen van gereguleerde kwaliteitseisen en het gaat erom dat er mogelijkheden worden ontwikkeld voor preventie en ontmoediging. Het gaat er uiteindelijk om dat er strikte eisen worden gesteld aan de kwaliteit van de teelt en de levering. Daar willen we als teler aan meewerken.

Hierbij pretenderen we niet de perfecte oplossing te bieden. Wij willen bevorderen dat er een veranderend inzicht komt in de wereld over productie, distributie en gebruik van cannabisproducten. Wij bieden vanuit politiek, juridisch, medisch en farmaceutisch oogpunt een weg waarvan wij geloven dat deze goed begaanbaar is om een maximaal resultaat te boeken waarbij keuzevrijheid niet het slachtoffer wordt van regulering. Een weg die huidige obstakels voor een groot deel weet te vermijden en af te breken. Een weg die veiliger is, die meer verantwoord is en een hogere betrouwbaarheid kent dan de huidige route.

“Dit manifest is een antwoord op hetgeen de regering wil uitvoeren. Wij wensen een bijdrage te leveren aan een pragmatisch beleid.”

Wat is onze motivatie?

Vrijwel dagelijks worden wij geconfronteerd met cannabis. De huisarts behandelt patiënten met medische indicatie voor cannabis en daarnaast ook patiënten met verslavingsproblematiek. De politicus wordt geconfronteerd met sociaalmaatschappelijke problemen en de advocaat staat regelmatig mensen bij die de dupe zijn geworden van het huidige beleid.

We herkennen allen het beeld dat er iets fundamenteel onjuist is in de huidige situatie, maar individueel kunnen we alleen brandjes blussen. Door uit onze spreekkamers en kantoren te komen en gezamenlijk achter dit manifest te staan denken wij bij te kunnen dragen aan een betere samenleving.

“Onze missie is het (helpen) realiseren van een veilige en verantwoorde keten van teelt naar gebruik van kwalitatief hoogwaardige cannabis.”

Wij zijn van mening dat voor het slagen van het experiment gesloten coffeeshopketen het noodzakelijk is dat de bovenwereld geen inmenging kent van de onderwereld. Omdat wij als arts, advocaat en politicus onder een maatschappelijk vergrootglas liggen hechten wij het grootste belang aan deugdelijk bestuur, kwaliteits-audits, intervisie en vooral aan het handelen binnen de kaders van de wet. Dit maakt dat schimmige deals of achterdeurtjes voor ons onbespreekbaar zijn. Wij willen ons beroep kunnen blijven uitoefenen ongeacht de uitkomst van dit experiment.

Door het bestuderen en bediscussiëren van politieke beleidsstukken en wetenschappelijke inzichten denken wij een antwoord te kunnen geven op de uitdagingen van het huidige tweeslachtige gedoogbeleid. Een antwoord om te komen tot een adequate en verantwoorde handelwijze van teelt naar gebruik én betere verslavingszorg. Een weg waarbij misbruik en criminaliteit worden geminimaliseerd. Keuzevrijheid is een groot goed, maar productie en gebruik moeten zo min mogelijk schade toebrengen aan mens, bestuursstructuren en de maatschappij.

“Omdat wij als arts, advocaat en politicus onder een maatschappelijk vergrootglas liggen hechten wij het grootste belang aan deugdelijk bestuur”

Wij denken dat vertrouwen, zorgzaamheid en verbondenheid de kern moet zijn van waaruit nieuw beleid moet worden geschreven¹⁰. Door samenwerking en integratie van sociale, politieke en wetenschappelijke vraagstukken kan de Nederlandse maatschappij

¹⁰ <https://www.socialevraagstukken.nl/veiligheid-is-meer-dan-wet-en-wapenstok/>

worden verlost van het klemmende juk van het huidige gedoogbeleid en weer een gidsfunctie vervullen op het wereldtoneel.

“Soms kunnen verschillende uitgangspunten schuren, maar zonder wrijving geen glans.”

Voor gereguleerde wiet bestaat in Nederland voldoende draagkracht. Motivaction peilde in 2015 dat 61% van de Nederlanders voor regulering is. 70% is zelfs voor legalisering (door de blokkade die daartegen wordt opgeworpen door de internationale verdragen voorziet de ontwerpwet niet in een weg naar legalisering¹¹). Uit het manifest ‘Het failliet van het gedogen’, dat door de Vereniging Nederlandse Gemeenten werd uitgebracht blijkt dat 89% van de gemeenten het reguleren en moderniseren van het cannabisbeleid steunt.¹²

De bestuurders van Project C voorzien dan ook niet dat zij bij de uitvoering van hun activiteiten veel hinder zullen ondervinden van burgers die zich niet kunnen vinden in het concept van dit manifest.

Geen parels zonder wrijving. Verschillende uitgangspunten zullen schuren, en soms wat ongemakkelijk aanvoelen, maar nieuw beleid leert iedereen beter omgaan met cannabis. Wij zullen hieronder verder toelichten de verschillende overwegingen waarmee Project C haar beleid vorm heeft gegeven. Ook zullen wij een route schetsen waarvan wij geloven dat deze bijdraagt aan een veilige, verantwoorde en betrouwbare oplossing.

¹¹ UN-verdrag uit 1961 (Single Convention).

¹² VNG, Het failliet van het gedogen. De steun werd uitgesproken voor een resolutie tot het moderniseren van het cannabisbeleid.

Onze standpunten vanuit politiek-juridische overwegingen

Huidige situatie: Geen displayban in coffeeshops

Project C is tegen een displayban in een coffeeshop. Wij zijn er juist voor dat op de verkoopplaats veel informatie wordt gegeven over de soorten cannabis en de werking. Dit betekent niet dat er in de coffeeshops geafficheerd mag worden: het betreft een summere aanduiding met het oog op voorlichting over de werkzaamheid van de soorten en het THC-gehalte.

Huidige situatie: Geen reclame voor de verkoop van cannabis

Project C is geen voorstander van het maken van reclame voor het gebruik van cannabis. Project C is wel voor goede voorlichting, zoals het kenbaar maken van de risico's van gebruik en het ontmoedigen van de gebruikers om cannabis (met tabak) te roken. Ook adviseren wij het beleid dat gebruikers de verschillende soorten cannabis en hasj goed uit elkaar kunnen houden. Wij adviseren wel een handelsmerk op de verpakking te plaatsen, vandaar het neutrale "Project C" om de gebruiker de zekerheid te verschaffen dat het de teelt betreft van een kwaliteitsproduct.

Voor de deelnemende coffeeshops blijft de volgende eis in ieder geval ten aanzien van affichering: geen enkele vorm van reclame anders dan een summere aanduiding op de betreffende lokaliteit.

Huidige situatie: De gebruiker weet niet wat hij koopt.

Er is geen enkele kwaliteitscontrole op de verkochte producten en ieder product dat voorhanden is heeft een andere samenstelling. Gebruik van bepaalde pesticiden kan schadelijk zijn voor de volksgezondheid. Daarnaast is de samenstelling van de werkzame stoffen telkens anders, dit kan leiden tot negatieve bijeffecten. Het is voor een gebruiker ook lastig om een goede dosering te vinden. Momenteel wordt cannabis niet-gecertificeerd verkocht, zonder bijsluiters en door niet-gekwalificeerd personeel. Veel verkopers van wiet negeren het volledig als zij bij een klant een verslaving zien ontstaan.

Nieuw: Op de verpakking staan heldere productspecificaties

Bij verkoop van cannabis hoort een zorgplicht in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Project C verpakt in een transparante standaard van 1, 3 of 5 gram. Op de verpakking wordt vermeld de naam van de teler ('Project C'), de naam van de variant cannabis (indica of sativa), hoeveel de inhoud bevat (in milligrammen), welk gemiddeld THC en CBD-gehalte¹³ de cannabis in de verpakking bevat (welke werkzame stoffen) en welke effecten kunnen worden verwacht (stoned, loom, high, psycho-actiever etc). Het product cannabis moet zuiver zijn om de voorspelbaarheid van de effecten te vergroten.

Nieuw: Project C faciliteert controle op wat er in de verpakking zit.

Met een logo en codering maakt Project C iedere verpakking toetsbaar: teelt, oogst, variant en concentratie van psychoactieve stoffen. Er kan door de aangewezen instanties van de overheid vervolgens steekproefsgewijs gecontroleerd worden.

Vroeger diende het testen van soorten te geschieden in een laboratorium dat in het bezit is van een ontheffing op grond van artikel 8 van de Opiumwet. Project C wenst een eigen laboratorium voor het testen van de cannabis op te richten. Dit lab kan ook door andere telers worden ingeschakeld.

Huidige situatie: Er worden veel varianten aangeboden in de coffeeshop

Onder het oude gedoogbeleid werden veel varianten van het product in de coffeeshops aangeboden. Gebruikers zijn gehecht aan de soort waar zij aan gewend zijn geraakt.

Nieuw: Er dienen voldoende soorten te worden aangeboden

De smaak van de gebruikers gaat het succes van het experiment met de gereguleerde cannabisverkoop bepalen.¹⁴ 'Zit mijn soort er niet bij, dan zoek ik het op straat' is een wel erg alarmerende boodschap van een gebruiker. Project C onderschrijft wel dat er een voldoende gevarieerd aanbod dient te zijn. Er is een vraag naar diversiteit, dat is reeds in 2015 door maar liefst 56 gemeenten in Nederland onderschreven¹⁵. De volgende soorten dienen in ieder geval te worden geproduceerd:

- White Widow
- Power Paint (PP)
- Northern Light X (NLX)
- Superskunk
- Top44
- K2

¹³ Cannabidiol (CBD) gaat, zo men de laatste jaren wetenschappelijk aanneemt, sommige negatieve effecten van THC tegen.

¹⁴ Peter de Graaf, 'Smaakt staatswiet naar skunk of witte weduwe', De Volkskrant, 16 juni 2018, pag. 10-11.

¹⁵ Regulering Hennepteelt, een praktijkonderzoek. Dr Luc Peters en Mr Wendy Uland

- Bubbelicious (bubble gum)
- Orange Bud
- Holland Hoop
- B52
- Snow White
- Ice
- Super Silver Haze
- Amnesia Haze
- Lemon Haze

Project C zal alleen 'Nederhasj' produceren en niet importeren omdat dit in het kader van het experiment gesloten coffeeshop keten simpelweg niet mogelijk is. Project C doet onderzoek naar de productie en samenstelling van enkele hasj-soorten die door Project C kunnen worden geproduceerd.

Wanneer de minister bij Algemene Maatregel van Bestuur de teelt en verkoop van de soort product (zoals hasj) wil gaan beperken, loopt het experiment grote risico's in de haalbaarheid. Er kan weer straathandel gaan ontstaan. Deze straathandel tast de geloofwaardigheid van het experiment aan en ondermijnt het succes.

Huidige situatie: Illegale toeleveranciers

De coffeeshops namen illegaal aan de achterdeur af en mochten niet meer dan 500 gram product in voorraad houden. De maximaal gedoogde handelsvoorraad heeft voor veel problemen gezorgd in het verleden. Niet alleen door zogenaamde "ripdeals" door criminelen, maar ook omdat coffeeshophouders strafrechtelijk vervolgd konden worden wanneer zij verschillende opslagplaatsen gebruikten.

Nieuw: Mogelijkheid tot afwijken handelsvoorraad

Project C adviseert dat in het experiment binnen een marge van de huidige maximale handelsvoorraad mag worden afgeweken en dat daarvoor een kader wordt geregeld in een Algemene Maatregel van Bestuur. De burgemeester krijgt daarbij de bevoegdheid onder omstandigheden de maximale handelsvoorraad per coffeeshop te verleggen boven de norm bij AMVB gesteld op grond van lokale omstandigheden (ook afhankelijk van het wel of niet toepassen van het ingezetenen criterium).

Er dient binnen de handelsketen een adequate controle te zijn op de aflevering van de teler naar de coffeeshop. Indien de frequentie van de leveranties door een minimumnorm in de handelsvoorraad oploopt, maakt dit het risico van inbreuken op de gesloten keten (door de kwetsbaarheid van het vervoer van teler naar coffeeshop) groter. Het beleid dient voornamelijk gericht te zijn op het installeren van een stelsel dat het aantal lekken tussen de verbindingsslijn teler en coffeeshop minimaliseert. Om die reden gebruikt Project C een technisch hoogstaand volgsysteem.

Nieuw: Vernietiging van de teelt?

Er zijn tijdens de behandeling van de initiatiefwet vragen gesteld over de vernietiging van de teelt. De verwachting is dat de regulering van de hoeveelheid wiet die wordt geteeld de minister voor problemen kan stellen. Er werd gekscherend gesproken over een planeconomie. Moeten telers die teveel telen dit vernietigen of ter beschikking stellen aan de coffeeshops? Voor de wetsgeschiedenis werd bij de behandeling in de Tweede Kamer uitgesproken dat een teveel vernietigd kan worden.

Wat niet over het hoofd moet worden gezien is dat telers in de gesloten keten ook een gesloten branchevereniging kunnen opzetten. Er zullen oogsten verloren gaan. Er kunnen inschattingfouten ontstaan bij de vaststelling van de benodigde hoeveelheid in diverse regio's. Het moet gedoogde telers worden toegestaan onder omstandigheden aan elkaar te leveren, indien in een andere regio door plantziekte of vraagtoename niet door eigen teelt is voldaan aan het quotum. Het is echter niet de bedoeling dat er gehandeld kan gaan worden in quota, maar de ene gedoogde teler moet in staat worden gesteld om tekorten in de productie van de andere gedoogde teler op te vangen. De teler moet het teveel geteelde kunnen verkopen, zolang hij het maar verkoopt aan telers of coffeeshops binnen de gesloten keten.

Voorkomen dient te worden dat (over)teelt een verkeerde, illegale bestemming kan bereiken. De gedoogde teler zal in dat geval terugvallen van handhaving door bestuurlijk toezicht naar het strafrecht (en bovendien worden geschrapt van de lijst van gedoogde telers). De sanctie is zwaar voor een organisatie die heeft geïnvesteerd in een gedoogvergunning voor een teler.

De strafrechtelijke vervolging voor feiten die niet onder de vervolgingsuitsluitingsgrond vallen die in de gewijzigde Opiumwet is bepaald, is maximale afschrikking voor bestuurders uit de bovenwereld. Zij zullen hun organisatie inrichten op een wijze waarmee het risico op het feitelijk leiding geven aan een opiumdelict geminimaliseerd wordt. Een belangrijke opdracht voor de bestuurders is een cultuur in de organisatie te ontwikkelen die strafbaar handelen buiten de deur houdt.

“De plicht van teler en coffeeshophouder is te voorkomen dat de wiet in criminele handen komt”

Er zal door de minister mogelijk een overgangsregime worden ingesteld. Er kan in dit nieuwe gedoogbeleid geen koude knip worden gemaakt waarin coffeeshops van de ene dag op de andere alleen mogen afnemen van gedoogde telers. Project C meent dat een overgangsregime van één jaar zeker voldoende is. Er kan niet te lang worden doorgedaan met het combineren van de illegale handel aan de achterdeur en de inkoop van gedoogde telers. Gelet op de mogelijkheid van het onderling verleggen van quota door telers, kan vrij snel na de invoering van de nieuwe wet voldoende worden geteeld om aan de vraag van de coffeeshops te voldoen binnen een periode van zes maanden na het verkrijgen

van de gedoogvergunning. Telers zoals Project C zullen ook coffeeshophouders zicht moet blijven bieden op de hoeveelheid cannabis die zij in de komende periodes kunnen gaan leveren.

De commissie Knottnerus adviseert het volgende: “De commissie raadt aan om ervan uit te gaan dat voor de teelt in het kader van het experiment een voorbereidingstijd van minimaal een jaar nodig is, gerekend vanaf het moment dat bekend is wie de telers zijn en deze starten met de voorbereidingen.

De commissie adviseert om de distributie van de teler naar de verkoper op een zo overzichtelijk mogelijke manier te laten plaatsvinden, zodat hier goed toezicht op te houden is en de kans op fouten minimaal is en ‘weglekken’ naar het criminele circuit wordt voorkomen. In de medicinale keten wordt hier landelijk op gestuurd via het Bureau Medicinale Cannabis (BMC). In de medicinale keten wordt de cannabis echter ook opgekocht door BMC; iets dat in de keten van het voorliggende experiment niet gebeurt. De commissie raadt aan om de teler zelf verantwoordelijk te maken voor het transport (door dit zelf te regelen of door dit uit te besteden).”¹⁶

Nieuw: Certificering van coffeeshops

Het is van groot belang dat coffeeshops personeel gaan aantrekken dat goed is opgeleid en wordt gecertificeerd. De Wet op de Kansspelen heeft een goed stelsel ontwikkeld van certificering en cursusverplichtingen om gokverslaving vroegtijdig te herkennen, zodat kan worden opgetreden (met het oog op het inschakelen van hulpverlening) op de plek waar de verslaafde aan het gokken slaat. Wij adviseren de overheid in een Algemene Maatregel van Bestuur een dergelijk stelsel van certificering en cursusverplichtingen op te leggen aan de eigenaren, het management en het personeel van coffeeshops.

Project C kan in samenwerking met trainingsinstituten en de coffeeshops een programma ontwikkelen voor het opleiden van het personeel dat direct contact heeft met de gebruikers van cannabis en hun leidinggevendenden. Er dient een protocol te worden ontwikkeld hoe er wordt gehandeld wanneer een individu een signaal afgeeft dat erop wijst dat hulpverlening noodzakelijk is.

“Bij verkoop van cannabis hoort een zorgplicht.”

Opleiding en certificering zal ook nodig zijn om de nieuwe keten in het gedoogstelsel na de wetswijziging volkomen gesloten te houden. Er dient sprake te zijn van voldoende controle bij de overdracht van de teler naar coffeeshop en de uitgifte van coffeeshop naar klant. Scholing is nodig om in staat te zijn signalen te herkennen die wijzen op een lekkage in de doorloop van het stelsel.

Door certificering van het personeel in coffeeshops en betere voorlichting op de plaats van verkoop kan het roken van cannabis worden ontmoedigd (ten faveure van het gebruik

¹⁶ Knottnerus rapport

van bijvoorbeeld een vaporizer) en kan betere (verslavings)-zorg verleend worden aan probleemgebruikers.

De certificering die wij voorstellen staat los van de regels waar de coffeeshops zich ook in het nieuwe gedoogbeleid aan moeten houden:

Geen affichering: dit betekent geen enkele vorm van reclame anders dan een summiere aanduiding op de betreffende lokaliteit.

Geen harddrugs: dit betekent dat geen harddrugs voorhanden mogen zijn en/of verkocht worden;

Geen overlast: onder overlast kan worden verstaan parkeeroverlast rond de coffeeshops, geluidshinder, vervuiling en/of voor of nabij de coffeeshop rondhangende klanten;

Geen verkoop aan jeugdigen en geen toegang voor jeugdigen tot een coffeeshop (leeftijdsgrens van 18 jaar).

Wel wijzen wij erop dat dat een “summier aanduiding” betekent dat er geen goede voorlichting kan worden gegeven over de informatie die ook op het etiket van de verpakking zal moeten worden geplaatst. Wanneer er wordt gewaarschuwd voor werkzame stoffen en het percentage THC kan dit ook als een aanbeveling worden gezien aan de kopers. Echter, de spagaat die daardoor ontstaat moet worden weggenomen door de voorkeur te geven aan goede voorlichting op het verkooppunt. Het mag niet wervend, maar het moet wel duidelijk zijn.

Huidige situatie: Vermenging van de onderwereld met de bovenwereld

Politici in Noord Brabant hebben de noodklok geluid. “Werkelijk iedere dag weer vechten tegen de bierkaai” aldus John Jorritsma, burgemeester van Eindhoven. Jorritsma stelt dat er tientallen miljarden euro's in de drugscriminaliteit om gaan. Eén op de vijf agrariërs wordt benaderd om loodsen of stallen beschikbaar te stellen voor de drugsproductie. De burgemeester stelt dat we niet langer mogen wegstijven voor deze onzichtbare en ongrijpbare criminaliteit waarbij de onderwereld met de bovenwereld verbonden wordt.¹⁷

Dat heeft alles te maken met de huidige repressie; deze maakt de cannabis-criminaliteit lucratief. Onderzoek toont duidelijk aan; hoe meer repressie, des te meer criminaliteit.

Op dit moment wordt circa 60% van de capaciteit van het juridisch kader voor “the war on drugs” ingezet. Een groot deel daarvan is cannabis-gerelateerd.

¹⁷ Paul Depla, Victor Everhardt & Rob van Gijzel, Manifest Joint Regulation, 2014.

<http://www.omroepbrabant.nl/?news/269443952/Oproep+burgemeesters+aan+nieuwe+kabinet+Meer+geld+en+bevoegdheden+tegen+drugscriminaliteit.aspx>

Volgens INTRAVAL, bureau voor onafhankelijk sociaalwetenschappelijk onderzoek gaat er in Nederland tussen de 875 miljoen en 1,25 miljard euro om. Een coffeeshop zou tussen de 1,4 en 2 miljoen euro omzet per jaar hebben. Volgens een schatting van de politie gaat er in de provincie Noord-Brabant mogelijk zelfs tot wel 800 miljoen euro om in de cannabis-industrie.¹⁸ De door het WODC opgestelde bandbreedte van 117 tot 865 ton vertegenwoordigt een distributiewaarde van tussen de 585 miljoen en 4,3 miljard euro (bij een gemiddelde afleverprijs door de teler van 5 euro per gram).

Deze inschattingen zijn slechts voorzichtige ramingen, maar er gaan bij het huidige beleid dus grote bedragen om in het criminele circuit met de teelt van cannabis. Het maakt pijnlijk duidelijk hoe verweven cannabisgebruik en teelt op dit moment al is in het sociale leven van deze regio. Wanneer een experiment van start gaat heeft dit forse consequenties. Criminele organisaties zullen hun werkterrein en werkwijze gaan verleggen. Indien er een analogie met de drooglegging van alcohol in de USA kan worden getrokken dan zal circa een derde stoppen met criminele activiteiten, een derde gaat werken in legale productie van cannabis en een derde gaat haar werkterrein verleggen naar andersoortige criminaliteit.¹⁹

Zware criminelen beheren sleutelposities; zij bepalen de afzetmarkt, onderdrukken kleine thuistelers, voeren ripdeals uit en plegen moorden. Tussen 2000 en 2015 zijn er minstens 35 moorden gelinkt aan cannabishandel.

Nieuw: Een keten zonder inmenging van criminelen

Het is een illusie te verwachten dat de illegale teelt zal ophouden te bestaan. In het debat in de Tweede Kamer is dit uitgebreid aan de orde gesteld. De dreiging blijft bestaan dat de illegaliteit zich zal gaan richten op de teelt voor de export. Het moet criminelen heel erg moeilijk worden gemaakt om het stelsel van de gesloten coffeeshopketen binnen te dringen. De route van teelt naar gebruik moet gesloten, veilig en verantwoord zijn.

Daarvoor is het nodig dat naar personen die in dit stelsel als investeerder, bestuurder of manager actief zijn een BIBOB-onderzoek wordt verricht. Dat kan de burgemeester inzetten bij de coffeeshop en dat kan de minister inzetten bij de teler. Bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer werd besproken dat dit een soort waarborg levert, maar dat het liever niet tot een verplichting moet worden gemaakt. Dat zou een te zware toets kunnen opleveren bij een wijziging van het gedoogbesluit, en/of een aanpassing van procedurele aard. De gedachte kwam naar voren dat niet alle risico's kunnen worden uitgesloten. Wij menen dat hiermee de deur toch weer op een kiertje wordt gezet. BIBOB-onderzoek moet worden ingezet wanneer er signalen zijn dat het stelsel besmet kan gaan raken door criminele invloedssferen. Altijd en doorlopend. Wij

¹⁸ De cijfers corresponderen met in grote verschillen van deinschatting van de productie van cannabis in tonnage en de

¹⁹ Tom Decorte, De regulering van cannabis. Lessen uit het verleden en denksporen voor de toekomst, Mechelen, Kluwer.

zijn daarom van mening dat een BIBOP-toetsing – ook bij procedurele aanpassingen – WEL verplicht moet worden.

Alle personen die in dit stelsel als leidinggevende of werknemer actief worden dienen een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan hun werkgever te kunnen overleggen dat zij niet eerder met politie en justitie in aanraking zijn geweest wegens een Opiumdelict. Dit roept echter wel een vraag op waar de bestuurders van Project C zich zorgen over maken. Wij zijn van mening dat burgers die nu verstrikt zijn geraakt in criminele activiteiten een kans moeten krijgen om in het legale circuit te gaan opereren. Dat kan bewerkstelligd worden door een opleiding open te stellen met een onderwijsinstituut zodat deze personen door scholing kunnen gaan functioneren in het legale systeem.

Indien de voorschriften van het experiment niet worden nageleefd, is de opheffing van het verboden karakter niet van toepassing. Dat heeft tot gevolg dat de strafbaarstellingen van de Opiumwet in volle omvang van toepassing zijn en het in de laatstgenoemde wet opgenomen handhavingsinstrumentarium kan worden ingezet om naleving af te dwingen of overtredingen te bestraffen. De bestuursverantwoordelijkheid voor fouten van medewerkers verloopt volgens de criteria die in de jurisprudentie zijn aangelegd voor feitelijk leidinggeven in artikel 51 Wetboek van Strafrecht.

Huidige situatie: Geen maximering van THC-gehalte.

Er bestaat al jaren discussie over het THC-gehalte van meer dan 15%. De nederwiet stond bekend als de sterkste van de wereld en er volgde een waarschuwing uit de verslavingszorg: wij waren duidelijk doorgeschoten. Toen werd zelfs nog gesproken over een verplaatsing van cannabis naar lijst 1 van de Opiumwet (harddrugs). Uit een recent rapport van het Trimbos-instituut blijkt echter dat het gemiddelde THC-percentage in nederwiet de afgelopen periode nagenoeg gelijk is gebleven. In 2014 was het gemiddeld 14,6%, in 2015 gemiddeld 15,3%²⁰ en in 2016 was het 16,1%.²⁰

Nieuw: Onderzoek naar maximering THC gehalte

De 15% grens van het THC-gehalte is niet op wetenschappelijk onderzoek gestoeld. In 2011 adviseerde een commissie onder voorzitterschap van prof. Garretsen, voorzitter van de Wetenschappelijke Raad van de Nationale Drug Monitor, om cannabis met een gehalte aan Δ 9-tetrahydrocannabinol (THC) hoger dan 15% op Lijst I van de Opiumwet te plaatsen (Expertcommissie Lijstensystematiek Opiumwet). Doel van deze maatregel is om mogelijke gezondheidsschade door wiet met een hoog THC-gehalte te voorkomen. De commissie Garretsen vindt het onverantwoord om uitvoerig onderzoek naar een exacte grens waarboven wiet als harddrug beschouwd zou moeten worden af te wachten en kiest daarom uit voorzorg voor een grens van 15%. Zij kiest voor 15% omdat zij zegt dat de schade voor de volksgezondheid vooral is toegenomen na 2001, toen het

²⁰ Trimbos Instituut, THC-concentraties in wiet, nederwiet en hasj in Nederlandse coffeeshops 2016-2017.

THC-gehalte nog rond de 11% lag²¹. Deze inschatting is echter geen enkele garantie voor een waarborg op de volksgezondheid, temeer omdat anno 2018 het voor de gebruiker nog steeds onduidelijk is wat het THC gehalte per cannabisproduct is. Daarnaast is de verhouding THC/CBD in het product ook van belangrijke invloed op de effecten die het heeft op de gebruiker. Project C pleit dan ook voor uitvoerig onderzoek alvorens een besluit te nemen over maximering van het THC gehalte.

Huidige situatie: Het milieu leidt schade door de productie van cannabis

Omdat er op dit moment grote criminele druk bestaat op de illegale telers gebruiken zij pesticiden om de time-to-market te optimaliseren. Deze worden geloosd in het openbaar riool wat op kosten van de samenleving moet worden gezuiverd. Dat de huidige manier van telen in de cannabis-industrie milieu belastend is, is algemeen bekend. Er worden dagelijks restproducten van het kweekproces in de natuur gedumpt. Chemicaliën, pesticiden en vooral steenwol vervuilen de natuur en verstoren diverse ecosystemen. Daarnaast rijst het (illegale) stroomverbruik de pan uit. "In de VS wordt voor elke vierkante meter marihuana die binnenskamers wordt gekweekt, viermaal zoveel stroom verbruikt als voor dezelfde oppervlakte in een ziekenhuis, en 8 maal zoveel als voor een bedrijfsgebouw, zo blijkt uit onderzoek van het Lewis and Clark College."²² In Nederland is het illegaal aftappen van stroom een groot probleem volgens de energie bedrijven. Zij eisen daarom ook een nieuw beleid om dit tegen te gaan.

Nieuw: Duurzame productie

De belasting van het milieu door productie en levering van cannabis moet worden geminimaliseerd. Dit lichten wij verder toe onder het hoofdstuk "Beschrijving van de productiefaciliteit".

Huidige situatie: De thuisteler met vijf plantjes wordt doorgaans met rust gelaten

In specifieke gevallen kunnen de planten in beslag worden genomen. Voor ondersteuning bij verantwoorde thuiskweek zijn er geen geaccrediteerde instellingen. Gebruikers zijn hierbij aangewezen op het internet.

Nieuw: De thuisteler met vijf plantjes wordt met rust gelaten

Een gesloten coffeeshopketen zou idealiter een plaats herbergen voor de huidige thuistelers. Te denken valt aan een beveiligde faciliteit waar burgers hun 5 eigen planten mogen kweken tegen gebruiksvergoeding. Het huidige experiment laat daarvoor echter geen ruimte. De thuisteelt zal dus blijven bestaan. Voorkomen moet worden dat deze mensen meer raakpunten met de illegaliteit krijgen dan met de bovenwereld. Indien

²¹ <https://assets.trimbos.nl/docs/e084a515-84af-4f69-8ea5-1291641a1df3.pdf>

²² <http://www.nationalgeographic.nl/milieu/2017/06/wietkwekers-zetten-op-biologische-cannabis>

thuissteelt mogelijk blijft, moet er een ondersteuning komen om dat verantwoord te kunnen doen. Wij willen bijdragen aan onderzoek naar thuissteelt en op basis daarvan aanbevelingen doen wanneer advies vanuit overheidswege uitblijft.

Huidige situatie: De gebruiker is in overtreding als hij cannabis vervoert

Door de huidige wetgeving worden telers en gebruikers gecriminaliseerd. Er wordt gedoogd, maar in de praktijk kan iemand toch een boete krijgen voor het vervoeren van zijn cannabis naar huis. Bij minder dan 5 gram wordt doorgaans tot inbeslagname overgegaan.

Nieuw: Straffeloos vervoer van één verpakking

De gebruiker die een verpakking van ten hoogste 5 gram vervoert vanuit de gesloten coffeeshopketen naar huis moet dat straffeloos kunnen doen. Daarbij moet wel aantoonbaar zijn dat het product afkomstig is uit de gesloten coffeeshopketen. Door gestandaardiseerde etikettering is dat mogelijk waarbij (eventueel) ook nog het aankoopbewijs kan aantonen dat het product zojuist is aangeschaft.

Nieuw: Nieuwe uitgiftepunten?

Wij beogen niet dat er meer uitgiftepunten komen, maar wij stellen wel voor dat er bij de teeltfaciliteit van Project C een uitgiftepunt wordt gerealiseerd. In dit “experience centre” zijn wij namelijk in staat om de kernwaarden van dit manifest te bewaken. Hier zien wij toe op juiste verkoop met de juiste zorg. Hier zijn de verkopers opgeleid volgens ons protocol en zijn zij in staat om het gesprek over voorlichting over gebruik, bijwerkingen en risico’s van problematisch gebruik te voeren. Dat betekent ook dat wij hier product innovaties willen laten zien zoals betere vaporizers en andere vormen van cannabisproducten. Er worden hier echter geen cannabisjoints verkocht die gerookt moet worden omdat dit ingaat tegen de principes van dit manifest.

Nieuw: Project C moet kunnen leveren aan alle coffeeshops in Nederland

Coffeeshophouders in Nederland die nu zijn aangewezen op levering vanuit het illegale circuit moeten een kans krijgen om hun inkoop te doen via de gesloten coffeeshop keten. Hierdoor krijgen zij de mogelijkheid om zich te ontdoen van connecties met het criminele circuit en zich te ontplooiën als volledig legaal opererende ondernemers.

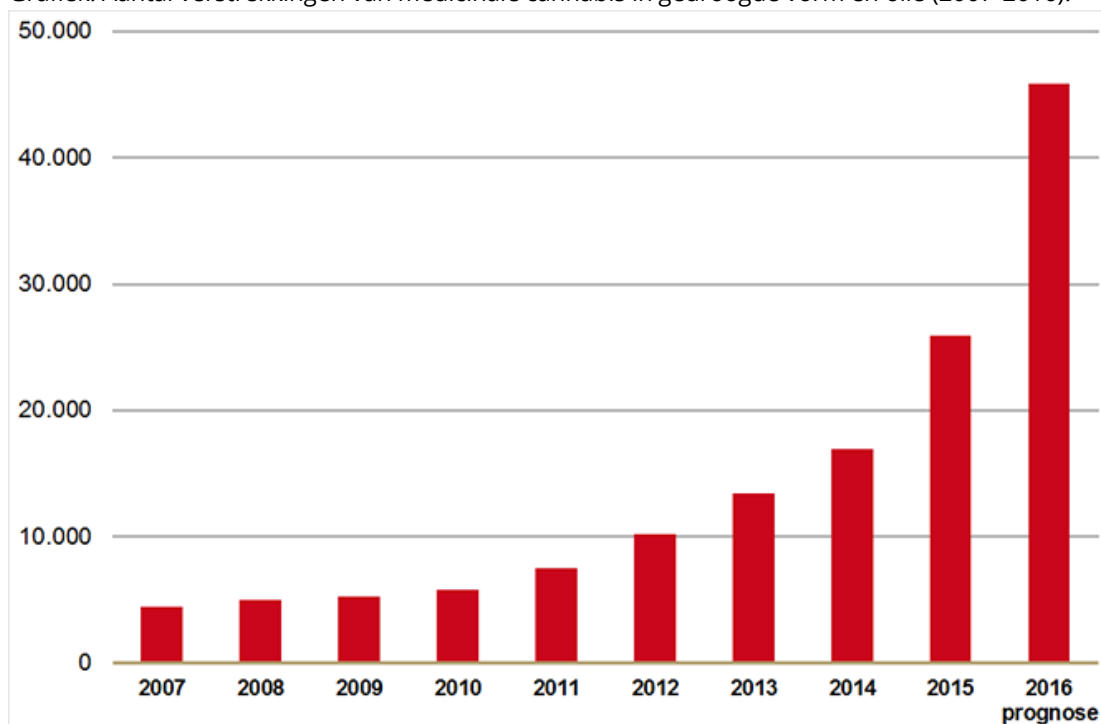
Toelichting vanuit medisch-farmaceutische overwegingen

Epidemiologie

Naar schatting hebben ruim 2,5 miljoen Nederlanders van 18 jaar en ouder (21,8%) ooit in het leven cannabis gebruikt, en 4,8% gebruikte in de afgelopen maand.²³ In de volwassen bevolking raakt naar schatting één op de tien ooit-gebruikers van cannabis verslaafd; 180.000 Nederlanders (1,4%) gebruiken riskant. Slechts een deel van de problematisch cannabisgebruikers klopt aan bij verslavingszorg, vaak na jarenlang (problematisch) blowen. Er zijn ongeveer 11.000 cannabis-cliënten in de verslavingszorg, dit zijn relatief vaak jongeren (38% jonger dan 25 jaar).²⁴ Een substantieel deel van de gebruikers van cannabis blowt (bijna) dagelijks, volgens schattingen van de Jellinek kliniek tot wel 150.000 volwassenen. Het percentage laatste-jaar-gebruikers van cannabis onder de Nederlandse volwassenen van 15-64 jaar (de Europese standaard leeftijdsgroep) ligt op 8,4%. Voor de 15-34-jarigen ligt het percentage laatste-jaar-gebruikers op 15,7%, boven het EU-gemiddelde van 13,9%.²⁵

Het medische gebruik van cannabis is al jaren stijgende zoals uit bijgaande grafiek duidelijk op te maken valt²⁶.

Grafiek: Aantal verstrekkingen van medicinale cannabis in gedroogde vorm en olie (2007-2016).

²³ Nationale drug monitor 2017 Trimbos

²⁴ Strategische verkenning cannabispreventie 2018 Trimbos

²⁵ Nationale drug monitor 2017 Trimbos

²⁶ <https://www.sfk.nl/publicaties/PW/2016/opnieuw-forse-toename-van-gebruik-medicinale-cannabis>

Medisch gebruik

In de afgelopen jaren is een groot aantal wetenschappelijke gegevens beschikbaar gekomen over het gebruik van cannabis en/of de inhoudsstoffen bij een reeks aandoeningen en klachten²⁷. Tot dusver zijn uit grootschalige onderzoeken (reviews) geen overtuigende bewijzen gevonden voor superioriteit van cannabis ten opzicht van huidige medicatie²⁸. Daarbij dient te worden aangetekend dat er op dit moment te weinig onderzoek is uitgevoerd om dit onomstotelijk vast te kunnen stellen.

Behandeling met medicinale cannabis komt daarom vooral in aanmerking als de gangbare behandelingen en geregistreerde geneesmiddelen niet voldoende helpen of teveel bijwerkingen geven. Er zijn ruimschoots aanwijzingen (maar op dit moment nog geen hard bewijs) waaruit zou blijken dat medicinale cannabis o.a. werkzaam is bij:

- Aandoeningen met spasticiteit in combinatie met pijn (zoals multiple sclerose, ruggenmergschade)
- Chronische pijn (met name van neurogene aard)
- Misselijkheid en braken door o.a. chemotherapie of radiotherapie bij kanker, door hiv-combinatietherapie of door medicatie bij hepatitis C
- Palliatieve behandeling bij kanker en aids om o.a. de eetlust op te wekken, pijn te verminderen en gewichtsverlies en misselijkheid tegen te gaan
- Syndroom van Gilles de la Tourette
- Therapieresistent glaucoom

Daarnaast is er vaak sprake van zelfmedicatie zonder medische indicatie zoals bij ADHD, maar exacte cijfers hierover ontbreken. Voor ondersteuning bij verantwoord gebruik zoals zelfmedicatie van cannabis kan een gebruiker o.a. terecht bij het Bureau Medicinale Cannabis²⁹ en bij verslavingsklinieken zoals bijvoorbeeld Jellinek.³⁰

Doorgaans wordt gekozen voor gebruik in thee of door inhalatie na verdamping. Bij gebruik van een verdampers is het effect sneller, en de werkingsduur korter t.o.v. het gebruik van thee. Na 2-3 seconden komt THC al in bloedbaan, en de optimale effecten treden in na 15 min. Na 3-4 uur is het doorgaans uitgewerkt. Overigens is bij inhalatie de opname sterk individueel bepaald. Het hangt o.a. af van de verhitte van de cannabis, het aantal inhalaties, de wachttijd tussen de inhalaties en de longcapaciteit.

²⁷ www.cannabis-med.org

²⁸ <https://www.nhg.org/standpunten/nhg-standpunt-cannabis>

²⁹ [https://www.cannabisbureau.nl/Media/Default/PDF/Medicinale%20cannabis%20info%20patienten%20\(BM2%2002\)_web_15039.pdf](https://www.cannabisbureau.nl/Media/Default/PDF/Medicinale%20cannabis%20info%20patienten%20(BM2%2002)_web_15039.pdf)

³⁰ <https://www.jellinek.nl/onderwerp/cannabis/gebruik-cannabis/>

De bijwerkingen van cannabis

Lichamelijke klachten als gevolg van gebruik van cannabis kunnen zijn: moeheid, hartkloppingen en snelle hartslag, bloeddrukveranderingen (zowel verhoogd als verlaagd) hoofdpijn, duizeligheid, gevoelens van warmte of koude in handen en voeten, rode branderige ogen, troebel zien, spierverslapping en droge mond.

Deze effecten zijn doorgaans tijdelijk van aard en verdwijnen enkele uren na het gebruik. Tolerantie voor deze effecten kan optreden binnen enkele dagen tot enkele weken.

Gebruik van cannabis in combinatie met andere centraal dempende stoffen zoals alcohol versterken het versuffende effect.

Een te hoge dosis cannabis kan neerslachtigheid, angstgevoelens, paniek en flauwvallen veroorzaken. De klachten verdwijnen vanzelf na enkele uren. Zo nodig kunnen bij overdosering benzodiazepines (diazepam) worden toegediend. Een te snelle hartslag kan behandeld worden met een bètablokker (propranolol).

Daarnaast verstoort het gebruik van cannabis het (korte termijn) geheugen, de concentratie en de emotionele verwerking.

Op dit moment vindt er nog te weinig wetenschappelijk onderzoek op grote schaal plaats bij patiënten. Dit is echter noodzakelijk voor een betere plaatsbepaling van cannabis binnen het huidige therapeutische arsenaal.

Het product medicinale cannabis

Cannabis bestaat uit de gedroogde bloemen van de vrouwelijke plant van *Cannabis sativa* L. (hennepplant). Deze is geteeld en verwerkt onder gestandaardiseerde omstandigheden, teneinde een zo constant mogelijk product te verkrijgen. Cannabis bevat meerdere inhoudsstoffen, waaronder stoffen die gerekend worden tot de cannabinoïden, zoals dronabinol (delta-9-tetrahydrocannabinol, THC) en cannabidiol (CBD). De cannabis wordt getest op onder meer microbiologische kwaliteit en aanwezigheid van andere stoffen, zoals pesticiden en zware metalen. Van de cannabis die nu via coffeeshops verstrekt wordt, kan niet zonder meer worden aangenomen, dat deze aan de kwaliteitseisen voldoet.

Voorlichting bij terhandstelling

Goede voorlichting is essentieel voor een verantwoord gebruik van cannabis. Bij een juiste voorlichting moeten de volgende punten voldoende aandacht krijgen:

De psychische effecten van cannabis kunnen voor onervaren gebruikers beangstigend zijn. Aangeraden wordt dat het eerste gebruik plaatsvindt in een rustige omgeving en in het bijzijn van iemand anders, die de gebruiker eventueel kan kalmeren.

Bij patiënten met hartziekten (hartritmestoornissen, angina pectoris, verlengd QT-interval) dient men zeer terughoudend te zijn met het gebruik van cannabis vanwege mogelijke cardiovasculaire bijwerkingen (m.n. tachycardie en bloeddrukveranderingen). Ook bij psychische problemen zoals psychosen en verslavingsproblematiek is het gebruik van cannabis gecontra-indiceerd.

Het gebruik van cannabis tijdens de zwangerschap dient te worden vermeden. Van dronabinol (THC) is bekend dat het via de navelstreng de foetus bereikt. Er is aangetoond dat gebruik van cannabis tijdens de zwangerschap groeiachterstand veroorzaakt. Dronabinol is aangetoond in moedermelk. Het gebruik van cannabis tijdens het geven van borstvoeding wordt derhalve afgeraden.

Het gebruik van cannabis kan leiden tot verminderd reactie- en concentratievermogen. Deelname aan het verkeer kan dus een probleem zijn en is daarom ook verboden.

Cannabis valt onder de Opiumwet (lijst II). Cannabis wordt door het Internationaal Olympisch Comité aangemerkt als dopingmiddel (groep III = groepen van verboden middelen onder bepaalde omstandigheden).

Verslaving

Risikant blowen is gedefinieerd als dagelijks of een paar keer per week minstens 2 joints per keer te roken. Bij jeugdigen zijn de risico's veel hoger, vermoedelijk omdat het brein dan nog in ontwikkeling is. Daarom wordt geadviseerd om onder de 16 zeker niet te blowen en bij voorkeur niet onder de 18. Volgens de huidige wetgeving is het gebruik van cannabis onder de 18 verboden.

Problematisch cannabisgebruik kent geen uniforme definitie. Derhalve zijn exacte cijfers niet te geven. Volgens schattingen van het Trimbos instituut raakt in de volwassen bevolking naar schatting één op de tien ooit-gebruikers van cannabis verslaafd; 180.000 Nederlanders (1,4%) gebruiken risikant. Slechts een deel van de problematisch cannabisgebruikers klopt aan bij verslavingszorg, vaak na jarenlang (problematisch) blowen. Er zijn ongeveer 11.000 cannabiscliënten in de verslavingszorg, dit zijn relatief vaak jongeren (38% jonger dan 25 jaar)³¹.

³¹ 2018 Strategische verkenning cannabispreventie, Trimbos instituut

Problematisch cannabisgebruik komt dus relatief veel voor ten opzichte van bijvoorbeeld alcohol. In 2015 waren er circa 11.000 hulpzoekers voor problematisch cannabisgebruik. Bij jongeren is het de meest voorkomende problematiek³². Van de 8,5 miljoen gebruikers van alcohol zijn er 1 miljoen probleemdrinkers en 82.000 alcohol verslaafden. De letaliteit van alcohol is echter wel veel hoger dan bij cannabis; circa 2000 doden worden er jaarlijks in Nederland geregistreerd als gevolg van alcoholmisbruik. Bij cannabis is dat aantal nul, waarbij wel moet worden aangetekend dat dit onvoldoende in kaart is gebracht. Ter vergelijking; Nederland kent 540.000 tabaksverslaafden en circa 20.000 tabaksdoden per jaar.

Cijfers Jellinek 2013:³³

Middel	Overleden door gevolgen van gebruik in 2013	Direct overleden
Alcohol	1.919	0
Tabak	19.594	0
Cannabis	0	0
Opiaten	0	52
Cocaïne	0	24
GHB	0	7
XTC/Amfetamine	0	16
Totaal	21.513	99

Preventie

Sinds het begin van deze eeuw daalt het cannabisgebruik onder scholieren geleidelijk, maar het gebruik in Nederland is in internationaal perspectief nog erg hoog (21 vs 13% in de rest van Europa). Meer dan 1 op de 5 jonge gebruikers wordt aangemerkt als risico gebruiker vanwege toename van psychische aandoeningen, verslaving en verminderd functioneren. Preventie is dus nodig, maar volgens het Trimbos instituut is het onverstandig om hieraan klassikaal aandacht te besteden³⁴. Om problematisch gebruik te voorkomen is het belangrijk te sturen op selectieve preventie door de omgeving (bv. School en vrije tijd). Extra aandacht is nodig bij gebruikers met een licht-verstandelijke

³² Kerncijfers verslavingszorg 2015 Ladis (Landelijk alcohol en drugs informatie systeem)

³³ <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/hoeveel-mensen-overlijden-er-door-alcohol-tabak-en-drugs/>

³⁴ Strategische verkenning cannabispreventie. Trimbos instituut 2018

bepanking of met psychische problemen. Een instabiele thuissituatie of verblijf in instituties zijn in dit kader ook van belang.

Daarnaast geeft individueel gebruik een verhoogde kans op verslaving. Het is uitermate belangrijk om hier meer onderzoek naar te doen, maar duidelijk is wel dat op het gebied van voorlichting nog een wereld te winnen is. Op dit moment vindt er geen of onvoldoende voorlichting in de coffeeshops plaats. Informatie en begeleiding op afgifte punten door gekwalificeerd personeel is in onze ogen cruciaal.

Roken

Roken is dodelijk. Dat geldt uiteraard ook voor gecombineerd gebruik van cannabis en tabak, maar onderzoek toont aan dat het roken van cannabis zelfs nog slechter is dan het roken van tabak. Roken is vanuit medisch oogpunt onaanvaardbaar. Het gebruik van cannabis moet veilig en verantwoord kunnen gebeuren.

Standpunten vanuit medisch-farmaceutische overwegingen

- Er moet meer wetenschappelijk onderzoek worden gedaan om tot een goede plaatsbepaling van medicinaal gebruik van cannabis te komen.
- Het roken van cannabis is dodelijk en moet worden vermeden.
- Verslaving aan cannabis moet beter in kaart worden gebracht.
- Bij de terhandstelling van het product hoort een bijsluiter (inclusief productspecificatie) en goede voorlichting.

Beschrijving van productiefaciliteit

Doelstelling

Het doel van het onderstaande plan is het maken van een beschrijving van een productiefaciliteit voor het kweken van Cannabis en het produceren van “hasj en wiet” voor recreatief gebruik. Het doel is een volcontinue productie van circa 12 verschillende Cannabis soorten met een totaal beoogde productie van 150 tot 250 kg per week.

Aansluiten van aanbod op vraag

Het huidige systeem van coffeeshops voorziet in diverse Cannabis soorten (een variëteit aan Indica en Sativa soorten) en productiewijzen (bijvoorbeeld onder zonlicht en onder kunstlicht). Ons beoogd doel is niet om dat volledige aanbod te kunnen bieden maar om een selectie te maken zodat het aanbod divers genoeg is voor, en aansluiting vindt bij de afzetmarkt.

Stabiliteit van het eindproduct

Het doel is het leveren van een eindproduct van zo hoog mogelijke en constante kwaliteit. Teneinde dit te bereiken wordt gestart met een select aantal soorten met goede en bekende genen. Vermeerdering van deze soorten zal intern gebeuren middels het werken met geselecteerde moederplanten. Deze planten leveren uiteindelijk alle stekken zodat iedere plant genetisch identiek is en er gewerkt wordt met bekende kwaliteit. Iedere oogst wordt gecontroleerd op hoeveelheid cannabidoiden (THC/CBD) in het eindproduct. Door gebruik te maken van een gestandaardiseerd klimaat, voedings- en lichtprofiel, en het testen van iedere batch, wordt een gelijkmatig eindproduct gegarandeerd.

Kweekproces

Onafhankelijk van de Cannabis soort bestaat het kweekproces altijd uit dezelfde stappen: Het groeien, het bloeien, het rijpen en daarna het oogstproces en drogen van de plant. Per cannabissoort bestaan er wel verschillen in groei en bloeitijd maar gesteld kan worden dat een proces van start (planten van de stekken) tot oogst binnen circa 8-12 weken is voltooid.

Indeling productie

De beoogde productie zal worden onderverdeeld. Deze onderverdeling is op basis van kweekmedium (aarde / steenwol / luchtkweek) en op basis van kunstlicht / natuurlijk licht. Te onderscheiden vallen de volgende zaken:

Kweek met alleen kunstlicht: Onderverdeling in modulaire kweek units. Deze units zijn fysiek van elkaar gescheiden units, met een luchtdichte toegangsdeur, waarvan het klimaat onafhankelijk van elkaar geregeld kan worden. (In opbouw gelijk aan koelcellen)

Op deze manier kunnen afgescheiden micro-klimaten worden gecreëerd om zodoende voor iedere Cannabis soort een ideaal groei-klimaat te kunnen creëren. Daarnaast zorgt deze opzet ervoor dat een eventuele plaag (insecten, schimmels) beheersbaar blijft en zich niet kan verspreiden buiten de getroffen unit. Het is zeer goed mogelijk meerdere verdiepingen van deze units te stapelen om het effectieve ruimtegebruik zo klein mogelijk te houden.

Medium: In de helft van de kunstlicht-units zal als medium gebruik worden gemaakt van steenwol slabs en/of gerecycled steenwol (Mapito). Deze units zullen worden gebruikt voor de cannabis soorten die een langere bloeitijd hebben. In de andere helft van de units zullen soorten staan die een relatief korte bloeitijd hebben. In deze cellen zal een zogenaamde aeroponische kweekmanier worden gebruikt. Aeroponisch kweken levert een zeer grote besparing op in watergebruik en kent daarnaast niet het nadeel dat het medium (aarde/steenwol) moet worden weggegooid als afval.

Kweek met gebruik van natuurlijk licht: Deze units zullen worden voorzien van een glazen dak. Afgezien daarvan zijn de units verder gelijk aan de gesloten units. Deze units kunnen in ieder geval een deel van het jaar voorzien in volledig biologisch geteelde soorten. In de zomerperiode kan gebruik worden gemaakt van zonlicht. Voor deze teelt wordt het medium aarde gebruikt zodat biologische voeding kan worden toegepast. In de wintertijd zullen deze units eveneens gebruikt worden, enkel met ondersteuning van kunstlicht.

Klimaat, belichting en bewatering

Klimaat: Alle afzonderlijke units betrekken verse lucht uit een centrale aanvoer van gefilterde en geconditioneerde buitenlucht. De luchtbeweging is zo dat deze lucht vanuit de cellen ook weer in een centraal afzuigsysteem terecht komt. Inkomende lucht zal worden gefilterd om contaminanten (schimmels, bacteriën en micro-organismen) te verwijderen. De uitgaande lucht zal worden gefilterd middels koolstof filtratie om geur te verwijderen, alvorens deze wordt uitgestoten naar de buitenlucht. Door gebruik te maken van zogenaamde warmtewisselaars wordt een hoge mate van terugwinning van energie (warmte) bereikt.

Voor de belichting is het gebruik van LED technieken voor de hand liggend vanwege hoge efficiëntie en lage restwarmte die dergelijke armaturen afgeven. Hoe minder restwarmte, hoe stabiel het klimaat en dus de planten zijn. Daarnaast is het met LED technieken mogelijk een 100% dimbaar en te sturen licht te bereiken. Iets dat zowel positief is voor het product als het totale energiegebruik.

Bewatering en voeding; per unit, cannabissoort en/of kweekmethode zal een computergestuurd systeem zorg dragen voor de juiste hoeveelheden en bewateringstijden. Doordat bewatering altijd een gesloten systeem is, het restwater wordt hergebruikt, is direct mogelijk het voedingsgehalte in het restwater te meten en

daar de behoefte op aan te passen. Op die manier zal altijd precies genoeg water en voeding worden gebruikt.

Droogcellen

Als de plant rijp is kan deze worden geoogst. De beste kwaliteit eindproduct wordt verkregen door de gehele plant, waarvan het grote blad wordt verwijderd, in het geheel te drogen. Dit drogen zal gebeuren in geklimatiseerde, donkere ruimten. Het eindproduct zal hier gedroogd worden in een periode van 4 tot 7 dagen en is daarna geschikt voor verpakking.

Milieu en duurzaamheid

Het kweken van Cannabis kost een bepaalde hoeveelheid energie. De hoeveelheid is vergelijkbaar met de binnenkweek van groenten en fruit. Om een zo energie-efficiënt mogelijk proces te bereiken is de inzet van een aantal verschillende energie besparende maatregelen voorzien:

1. Volcontinu proces

Doordat in kweekunits wordt gewerkt is het mogelijk onafhankelijk van daglicht te werken. Waar planten per etmaal 12 uur licht nodig hebben is het mogelijk om per unit "de dag te verschuiven". Op deze manier is de energievraag van de faciliteit erg constant en kan de restwarmte van de "dag units" worden gebruikt voor verwarming van "nacht units" zonder dat er externe energie voor nodig is.

2. Opslaan van energie

In de zomer zal er sprake zijn van een netto overwaarde aan energie in de vorm van warmte. Door (aard)warmte pompen toe te passen kan deze overvloed aan energie worden opgeslagen in diepere aardlagen om deze in de wintertijd terug te winnen.

3. Duurzame productie

Gesloten dakoppervlak kan worden gevuld met zonnepanelen. Dit levert een netto energiebesparing op en zorgt er tevens voor dat het dak in zomertijd minder wordt opgewarmd.

Bio-veiligheid en hygiëne normen

Zoals alle plantsoorten is ook Cannabis in potentie gevoelig voor schimmels en organismen. Waar voor andere eetbare producten strenge (Europese) normen gelden op het gebied van gebruik van pesticiden en fungiciden geldt dat (nog) niet voor recreatieve Cannabis. Omdat echter sprake is van een product dat zal worden geconsumeerd, maar niet kan worden afgewassen voor gebruik, dient het gebruik van pesticiden sterk te worden afgeraden. Ons doel is dan ook om enkel gebruik te maken van natuurlijke bestrijdingsmiddelen niet chemisch-persistente stoffen te gebruiken

voor ontsmetting. Door het naleven van hoge hygiëne standaarden en protocollen gedurende het hele proces, en het voortdurend toetsen daarvan, achten wij deze doelstelling haalbaar. Als extra veiligheid is het proces zo ingericht dat een eventuele biologische besmetting snel is in te perken. (gebruik van gesloten kweek units)

Redundantie en continuïteit

Om een maximale continuïteit en bedrijfszekerheid te bereiken is gepland om enkele onderdelen dubbel (redundant) uit te voeren. Met name de units waar moederplanten en stekken staan worden dusdanig uitgevoerd dat externe factoren (brand of ander onvoorzien, schimmels/bacteriën, ziekten) nooit het totale proces kunnen stoppen. Het dubbel en gescheiden uitvoeren van dergelijke ruimten draagt zorg voor een weerbaar en continu proces.

Research & Development

Ter controle en verbetering van het product en het proces zal een R&D afdeling worden ingericht. Hier kan worden geëxperimenteerd met verbeteren en verfijnen van klimaat, voeding en licht. De volgende onderwerpen hebben hierin onze speciale aandacht:

“Aeroponisch” kweken: Bij aeroponisch kweken wordt geen gebruik gemaakt van een medium als aarde of steenwol. In plaats daarvan staan de wortels van planten in donkere afgescheiden bakken waar ze vochtig worden gehouden met een spray van water en voeding. Door deze manier van kweken kan een optimaal wortelklimaat worden bereikt met als resultaat zeer gezonde planten. Voordelen van aeroponie: Zeer laag waterverbruik, laag voedingsstoffen gebruik, hoge mate van controle.

Belichting met laser licht: Laser licht kenmerkt zich door een enorme lichtdichtheid. Laserlicht heeft een efficiëntie van meer dan 99% en dat maakt het interessant voor de productie van Cannabis. Op dit moment is nog geen commerciële kweeklamp beschikbaar die gebruik maakt van deze technologie.

CO2 suppletie: Het verrijken van lucht met extra CO2 zorgt ervoor dat de snelheid van stofwisseling in planten omhoog gaat. Door hier de temperatuur en voedingsbehoefte op aan te passen is het mogelijk een grotere productiecapaciteit per vierkante meter te verkrijgen. Resultaten van deze techniek zijn reeds verkrijgbaar maar er is nog onvoldoende studie naar het gebruik bij het kweken van Cannabis.

Distributie en uitgifte

Het vervoer van de productiefaciliteit naar de coffeeshop moet veilig en verantwoord zijn, maar moet ook kunnen voldoen aan de wettelijke kaders. Hiertoe dient de wet aangepast te worden om te voorkomen dat er niet meer dan 5 gram per keer vervoerd kan worden. Anders zou het leveren aan coffeeshops een ondoenlijke opgave zijn.

Het vervoer moet niet alleen met grotere hoeveelheden, maar ook met adequate vervoersmiddelen en beveiligingspersoneel. Wij zullen hiervoor een track & trace systeem gaan gebruiken zodat het product tijdens het vervoer altijd gemonitord wordt in beveiligd transport.

Het doel van het experiment is om een legale productiefaciliteit op te zetten om aan de huidige coffeeshops legaal en gecontroleerd te kunnen leveren. Vanuit politiek-juridisch oogpunt uitermate belangrijk. Voor ons is echter ook de voorlichting bij het gebruik en preventie van verslaving een belangrijk uitgangspunt. Om dit te bewerkstelligen zijn verschillende zaken van belang.

Certificering

Project C draagt de zorg voor het ontwikkelen van de Project C academie. Deze opleiding is geënt op het geprotocolleerd bijbrengen van de basisprincipes van algemene hulpverlening en verslavingszorg. Wanneer deze opleiding met goed gevolg is afgerond volgt registratie en noodzakelijke bijscholing om deze registratie te behouden. Deze certificeringscyclus borgt de kwaliteit van het personeel dat betrokken is bij de verkoop.

Centrale uitgifte

Project C richt een eigen uitgiftepunt op met goed opgeleid personeel conform de eisen zoals bij certificering zijn gesteld. Hierdoor kunnen we garant staan voor een degelijke productvoorlichting en adequate zorg bij uitgifte. Daarnaast kunnen we het tabaksgebruik ontmoedigen door over andere gebruiksmogelijkheden (bijvoorbeeld middels een vaporizer) voorlichting te geven.

Community

Een community geeft een sociale cohesie waardoor de "eenzame gebruiker" (at risk om probleem-gebruiker te worden) eenvoudig contact kan leggen met mede-gebruikers en medewerkers van Project C. Wij verwachten dat we hiermee de drempel naar adequate hulpverlening kleiner kunnen maken. Daarnaast is de community uitstekend geschikt om werking en bijwerking van het product beter in kaart te brengen. Hierdoor krijgen we ook meer zicht op het gebruik van cannabis als zelfmedicatie. Wij streven ernaar om de leden van deze community zo veel mogelijk fysiek te laten registreren bij gecertificeerde coffeeshops of bij een afgiftepunt van Project C. De identiteit van de gebruiker moet evenwel uitermate goed beschermd worden conform de eisen van de

AVG. Daarnaast behandelen wij de persoonsgegevens en de identiteit conform het medisch beroepsgeheim. Hierdoor is alleen een arts of apotheker in dienst van Project C gemachtigd om over deze data te beschikken.

Veiligheid

In geen geval mag de veiligheid van de gebruiker, het personeel of het bestuur in gevaar komen. We verzorgen daarom de meest moderne beveiligingsoplossingen voor ons personeel, het kweekproces en de distributie. Een goede samenwerking met de overheid is hiervoor essentieel, met name met de politie moeten goede afspraken worden gemaakt.

Zoals vermeld in het rapport “Regulering Hennepteelt”³⁵ kent veiligheid in deze 4 aspecten; De beveiliging van de productiefaciliteit, de veiligheid van de productie, de veiligheid van het transport en de veiligheid van overdracht aan de coffeeshophouder.

Beveiliging van de productiefaciliteit, transport en overdracht willen wij uitbesteden aan gerenommeerde bedrijven die reeds hun sporen verdiend hebben in bijvoorbeeld de financiële wereld bij het beveiligen en vervoeren van geld.

Project C heeft het advocatenkantoor De Vries & Kasem Lawyers | Investigations te Amsterdam aangesteld voor de begeleiding van de vergunningaanvraag en als huisadvocaat.

Risico's voor de bestuurders: criminalisering

In de eerste gesprekken die de bestuurders voerden over het opzetten van Project C kwam de vraag aan de orde welke strafrechtelijke gevolgen het zou kunnen hebben voor de initiatiefnemers om aan het experiment van de gereguleerde wietteelt deel te nemen.

Vragen als wat zouden jullie echtgenotes ervan vinden dat je bestuurder wordt van een hennepplantage? Gaat dat tot slapeloze nachten leiden? Een Nederlander die een coffeeshop exploiteerde, kreeg 75 jaar gevangenisstraf in Thailand wegens witwassen van drugsgelden. Kan ons dat ook overkomen? Wat als wij, ondanks alle voorzorgen toch een rotte appel onder onze medewerkers hebben die er onverhoeds in slaagt een kilo wiet naar de VS te exporteren. Kunnen wij dan uitgeleverd worden aan de Verenigde Staten? Die vragen hielden ons bezig. Het zijn risico's die geen enkele ondernemer in Nederland wil nemen.

³⁵ Regulering Hennepteelt, een praktijkonderzoek.2015. Dr. L Peters en Mw W. Uland

De overheid wil met dit experiment de samenleving verbeteren. Alleen als de bovenwereld bereid is het voortouw te nemen en er volop in te participeren, zal het experiment slagen. En de bovenwereld wil niet voor strafrechtelijke verrassingen komen te staan. Wij zullen alles op alles zetten om ons bedrijfsproces prudent, adequaat en veilig in te richten, maar het verontrust ons toch dat wij tegen een strafblad met daarop een Opiumwetdelict aan kunnen lopen .

“Het afgelopen decennium lijkt het Openbaar Ministerie, onder de noemer ‘*lifting the corporate veil*’ een veel groter strafrechtelijk bereik te geven aan feitelijk leidinggeven.”

Het afgelopen decennium lijkt het Openbaar Ministerie, onder de noemer ‘*lifting the corporate veil*’ een veel groter strafrechtelijk bereik te geven aan het feitelijk leidinggeven aan strafbare feiten.³⁶ De neiging bestaat hooggeplaatste natuurlijke personen in een organisatie sneller strafrechtelijk te vervolgen. Dat is vanzelfsprekend een beangstigende ontwikkeling voor bestuurders van een bedrijf dat een product op de markt brengt dat – en die keuze heeft de overheid nota bene zelf gemaakt – niet legaal is.

Hoewel wij als bestuurders niet zonder meer aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de (strafbare) gedraging van een werknemer, zijn wij er niet gerust op dat wij niet door een al te ambitieus Openbaar Ministerie vervolgd zullen worden voor een ‘wissewasje’. Dit geldt temeer omdat het nieuwe klimaat van gedogen in een gesloten coffeeshopketen geen juridische ankerpunten kent. De politieke wind kan uit een andere hoek gaan waaien. Dat kan gevolgen hebben voor de vervolgingsdrang van het Openbaar Ministerie.

“Criminelen zijn gewend aan het risico een strafblad te krijgen. De bestuurders van project C verafschuwen een dergelijk vooruitzicht”

De overheid wil een experiment waarin de bovenwereld de teelt van cannabisproducten gaat regelen. Criminelen zijn gewend aan het risico een strafblad te krijgen. De bestuurders van Project C verafschuwen een dergelijk vooruitzicht. Er dient meer

³⁶ V. Jorna, ‘De ongrijpbare(n) gegrepen. Beschouwing over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de natuurlijke persoon achter de rechtspersoon. Een interne rechtsvergelijking tussen feitelijk leidinggeven in de zin van art. 51 Sr en de deelnemingsregeling uit art. 47 Sr.’, Universiteit van Groningen, 2014.

duidelijkheid te worden verschaft over de gevolgen van het niet handelen conform de vergunning die wordt afgegeven voor het telen van cannabisproducten.

Indien en voor zover binnen de inrichting voor het telen van landbouwproducten in strijd met de vigerende omgevingsvergunning wordt gehandeld, begaat het bedrijf een overtreding van artikel 2.3, onder a, juncto artikel 2.1, lid 1, aanhef en onder e, van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) .

Indien het Openbaar Ministerie ons voor een Opiumwettelijk wil vervolgen, kan worden tegengeworpen dat de bestuurders niet in strijd met het bepaalde in de Opiumwet kunnen handelen, vanwege de aan Project C verleende vergunning. Voor zover niet conform deze vergunning is gehandeld, hebben de bestuurders hooguit in strijd met de voormelde artikelen uit de Wabo gehandeld. De bestuurders kan in dat geval 'slechts' hetzelfde verwijt worden gemaakt als een teler van landbouwproducten, die in strijd met de vergunning(voorschriften) heeft gehandeld.

Afhankelijk van het antwoord op de juridische vraag of de desbetreffende overtreding opzettelijk is begaan, volgt een veroordeling voor een misdrijf (opzettelijk begaan) of een overtreding. In het laatste geval gaat het om "culpa", dat wil zeggen dat de bestuurders onvoldoende verantwoordelijkheid hebben genomen voor de dagelijkse gang van zaken binnen Project C (lees: verwijtbaar is dat te weinig toezicht is gehouden). Dat laatste resulteert in een veel lagere straf(modaliteit) en een geheel andere 'aantekening' op de justitiële documentatie. Sowieso zal een veroordeling voor een Wabo-feit een volstrekt andere impact hebben dan een veroordeling voor een Opiumwettelijk.

“Wij stellen voor dat er een Wet Algemene Bepalingen Vergunning Cannabisteelt (WABVC) komt.”

Het is echter de vraag of in de bijzondere werkingssfeer van een in de kern illegaal 'agraris product', de teelt en de afzet van cannabis binnen het algemene toetsingskader van de Wabo moet worden gereguleerd. Wij menen dat de Wabo daarvoor niet volstaat. De Wabo lijkt onvoldoende toegesneden op de bedrijfsverrichtingen van een wietteler. Daarom stellen wij voor dat er een Wet Algemene Bepalingen Vergunning Cannabisteelt (WABVC) wordt opgesteld (en in werking gesteld), waarin specifieke criteria worden opgenomen voor de middels vergunning gereguleerde teelt en distributie van cannabis in Nederland.

De bestuurders van Project C nemen de risico's van het telen van cannabisproducten niet voor lief. Wij zullen onze organisatie met zorg inrichten en de naleving van onze

standard operating procedures met regelmatige (externe) audits controleren. Wij zullen de overheid steeds inlichten wanneer wij risico's en gevaren zien in de toelevering aan ketenpartners.

“Wij verwachten dat het bevoegd gezag ons zal beschermen tegen criminalisering in binnen- en buitenland”

Natuurlijk willen wij een bedrijf zijn, dat kwaliteit uitstraalt in al ons werk en een kwalitatief hoogwaardig product levert. Terwijl wij ons daarop focussen, verwachten wij ook van het bevoegd gezag dat zij ons beschermen tegen criminalisering in binnen- en buitenland. Wij leveren immers een product dat in het grootste deel van de wereld – en ook in Nederland – nog steeds niet legaal is. Indien het bevoegd gezag daadwerkelijk wenst dat de bovenwereld het voortouw neemt bij de teelt en distributie van cannabisproducten, moet ook in samenwerking met Project C de veiligheid en de legitimiteit van de bestuurders en participerende bedrijven op alle fronten wordt bewaakt. Net als andere agrarisch ondernemers moeten wij ervaren dat het bevoegd gezag ons (bij handelen conform de verleende vergunning) beschermt tegen strafvervolging in binnen- en buitenland en tegen lichtzinnige beleidswijzigingen, dan wel een meer repressief politiek klimaat in de toekomst.

Financiering

Project C zal deels worden gefinancierd met particuliere gelden. Bijvoorbeeld door middel van een crowdfundingplatform om Nederlandse investeerders aan te trekken die willen participeren. Daarnaast zullen ook internationale investeerders gaan participeren om voldoende financiële middelen beschikbaar te hebben om gedurende het experiment een solide businesscase te kunnen borgen. Geïnteresseerde investeerders kunnen contact opnemen via de website van Project C.

Omdat het experiment op dit moment beperkt is tot 4 jaar en continuering van dit experiment nog erg onzeker betekent dit dat investeerders een zeer risicovolle belegging/investering doen. De begroting van Project C is gebaseerd op deze 4 jaar en dat maakt dat de ROI dus ook binnen 4 jaar positief moet zijn. De eisen die de politiek stelt aan dit experiment en de eisen die wij stellen aan dit project, zoals verwoord in dit manifest, kunnen ertoe leiden dat de kosten van één gram wiet hoger komen te liggen dan de huidige prijzen.

Dit zou een zeer onwenselijke situatie opleveren omdat dan de kans groot is dat de gebruiker zich gaat wenden tot het illegale circuit. Hierover zal nog uitermate goed over moeten worden overlegd tussen de diverse partijen alvorens daadwerkelijk tot uitvoering kan worden overgegaan.

Project C beoogt om als organisatie in een vennootschapsstructuur te gaan functioneren.

Geldingsduur van het experiment

Het kabinet heeft in eerste instantie voorgesteld om het experiment per definitie na 4 jaar af te bouwen in een periode van 6 maanden en daarna pas te evalueren. Na dit initiële voorstel is de commissie Knottnerus aangesteld om een aantal openstaande vragen te onderzoeken en het kabinet te adviseren. Project C is opgetogen over de aanbevelingen van de commissie op het gebied van de geldingsduur. Het kabinet heeft inmiddels aangegeven dat het Experiment, indien succesvol, verlengd kan worden door een nieuw kabinet.

“De commissie vindt het experiment geslaagd als duidelijk is geworden dat een gesloten cannabisketen realiseerbaar is en als de gemeten effecten gunstig zijn, dan wel geen verslechtering laten zien ten opzichte van de thans bestaande situatie. Zo’n uitkomst is in de ogen van de commissie een eenduidig resultaat dat pleit voor regulering van de cannabisketen in Nederland. Van een geslaagd experiment is volgens de commissie dus niet alleen sprake als er gunstige effecten zijn op gezondheid, criminaliteit, veiligheid of overlast. Ook als het lukt om een succesvolle gesloten cannabisketen te realiseren zonder negatieve neveneffecten kan het experiment als geslaagd worden beschouwd. In de opdracht aan de commissie wordt gesproken over een afbouwfase na het experiment, waarna de situatie ‘zoals deze bestond vóór het experiment’ moet zijn hersteld. De commissie vindt dit, wanneer het experiment slaagt, onlogisch en riskant en heeft hier praktische en ethische bedenkingen bij. Zij adviseert de regering om bij een gunstig resultaat niet af te bouwen en vooraf duidelijk te maken dat het haar inzet is om bij zo’n resultaat de gesloten, gereguleerde cannabisketen landelijk te implementeren.”³⁷

Een experiment moet leiden tot een duurzame maatschappelijk verantwoorde oplossing voor het huidige gedoogbeleid en niet per definitie na vier jaar gestopt worden. We pleiten dan ook voor een tussentijdse evaluatie van telkens een jaar. Er wordt een lijst met criteria worden opgesteld, waarvoor telkens in samenwerking met wetenschappers een peilconditie wordt vastgelegd. Bijvoorbeeld: de gegevens die aantonen in hoeverre de criminaliteit in Nederland door het uitvoeren van het experiment is gedaald. Jaarlijks kan dan vast komen te staan of voor die werkterreinen het experiment op rood of op

³⁷ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2018/06/20/een-experiment-met-een-gesloten-cannabisketen/Adviesrapport+Een+experiment+met+een+gesloten+cannabisketen+%282%29.pdf>

groen staat. Indien de aandachtsgebieden merendeels op rood springen, dienen de gedoogde telers en de coffeeshops een periode van 4 jaar vanaf dat moment te krijgen om de indicatoren weer op groen te krijgen. Alleen als dat niet na deze periode van 4 jaar is gelukt kan de overheid het experiment ten grave dragen.

Project C in internationaal perspectief

In dit Manifest hoort ook onze visie thuis over een eindpunt hoe om te gaan met het gebruik van cannabis en hasjiesj in de samenleving. Reguleren of legaliseren? Dit kan nooit los worden gezien van de internationale verdragen die er zijn.

De VN hebben in 1961 een lijst samengesteld waarop cannabis als harddrug wordt vermeld. Deze lijst is inmiddels bijna 60 jaar oud. In een halve eeuw is uiteraard veel onderzoek gedaan en nieuwe kennis en ervaring opgedaan. Door plaatsing van cannabis op deze drugslijst is er een stigmatisering ontstaan waardoor zelfs goed internationaal wetenschappelijk onderzoek niet van de grond is gekomen.

“The war on drugs” is een beleid dat vanuit de VN nog altijd wordt ondersteund, maar er lijkt een kentering gaande. Binnen de VN wordt het beleid al betiteld als “systematic failure of policy” op de UNGASS conferentie van 2016³⁸.

Project C zal internationaal onderzoek juist stimuleren en waar mogelijk financieren. Het schisma dat thans bestaat ten aanzien van het reguleren en legaliseren van softdrugs dient op internationaal niveau door een op attitudeverandering bij beleidsmakers van overheden te worden opgelost. Deze attitudeverandering kan alleen voortkomen uit deugdelijk wetenschappelijk onderzoek en een goede voorlichting aan de nationale en internationale gremia die een beleidsverandering kunnen bewerkstelligen. De bestuurders van Project C zullen zich ten dienste stellen aan het verspreiden van deze voorlichting.

Het is van groot belang dat er benchmarking ontstaat tussen de landen die een minder repressief beleid voeren ten aanzien van het gebruik van cannabis door hun burgers, zodat er goed vergelijkend onderzoek ontstaat en men ook goed naar elkaar gaat luisteren. Ook daarvoor wil Project C zich hard maken. De bestuurders zullen een Internationale Cannabisconferentie gaan voorbereiden en bespoedigen om een begin te kunnen maken met internationale uitwisseling van kennis.

³⁸ <https://www.theguardian.com/world/2016/apr/19/un-summit-global-war-drugs-agreement-approved>

Project C

info@project-cannabis.com

www.project-cannabis.com

Copyright 2018 - Project C
Auteurs: P. Schouten, R. Roothans & J. van Meel